

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajeár.
(4 fillér)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, CSÜTÖRTÖK, 1908. NOVEMBER 12.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 260. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— K
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint

AZ ÚJ VÁLASZTÓI JOG.

Andrássy Gyula gróf javaslata a képviselőház előtt:

(Fővárosi tudósítónk távirata.)

Budapest, nov. 11.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma terjesztette a képviselőház elé az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat főbb rendelkezéseit és az indokolás egyes ezekkel kapcsolatos részeit az alábbiakban ismertetjük:

A választói jogosultság.

Az országgyűlési képviselőválasztáson választói joga van minden férfinak, aki magyar állampolgár, életének huszonegyedik évét betöltötte, állandó lakással bír, nem áll a választói jogosultsággal összeférhetetlen közzolgálatban és nincs abból a törvényben körülírt kizárási ok alapján kizárva. Szükséges legalább egy évi lakás ugyanabban a községben.

Az irni és olvasni tudók (közvetlen választók) személyesen, a többiek (ösválasztók) megbízott útján gyakorolják választói jogukat.

Összeférhetetlen közzolgálatban áll:

1. a fegyveres erőnek, illetőleg a csendőrségnek állandó vagy ideiglenes tényleges szolgálatban álló tisztje, katonai lelkésze, rangosztályba nem sorozott havidíjasa és a legénység tagja, az ideiglenesen szabadságotak is;

2. az állami, törvényhatósági vagy községi rendőrség legénységének tagja.

Kizáratnak az eddigieken kívül a következők:

akik közjótékonyágban vagy közsegélyben részesülnek;

akik nyilvános helyen botránnyal okozó részegség miatt két éven belül legalább két ízben jogerősen el voltak ítélve és az utolsó büntetés kiállításától vagy elévülésétől számított egy év még el nem telt;

akik nyereségvágyból elkövetett vagy az állam ellen irányuló vagy az 1878. V. t.-c. 172. §-ának második bekezdésébe vagy a kivándorlásról szóló (most még javaslat formájában a képviselőház előtt fekvő) törvénybe ütköző büntetés vagy vétség miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre voltak ítélve, a kiszabott büntetés kiállításától vagy elévülésétől számított öt év alatt.

Egyes és többes szavazat.

Egyes szavazata van:

1. annak a közvetlen választónak, aki a kettős vagy hármas szavazathoz szükséges kellékeknek (8. és 9. §§.) nem felel meg;

2. az ösválasztók megbízottjának. (73. §.)

Kettős szavazata van annak a közvetlen választónak:

1. aki a középiskolának, vagy polgári iskolának legalább négy osztályát, vagy tantertre nézve ezekkel egyenrangú más iskolának (gazdasági, bányászati, művészeti, ipari, kereskedelmi, közlekedési stb. középfokú szakiskolának, katonai vagy honvéd alreális iskolának) megfelelő osztályát (évfolyamát), vagy legalább a gazdasági, bányászati vagy ipari alsófokú szakiskolát sikeresen elvégezte; vagy

2. aki olyan állásra van vagy volt törvényesen alkalmazva, vagy akinek olyan foglalkozása van, vagy volt, amelyhez a törvény értelmében legalább az I. pont alatt említett valamelyik iskola megfelelő osztályának, illetőleg alsófokú szakiskolának elvégzése szükséges, vagy szükséges volt akkor, midőn az illető az állást betöltötte vagy a foglalkozást folytatta; vagy

3. aki életének harminckettedik évét betöltötte, törvény szabta összes katonai szolgálati kötelezettségének eleget tett és atyai hatalma alatt álló vagy teljeskoru, törvényes (törvényesített), legalább három gyermeke van; vagy

4. aki föld-, ház-, bánya-, tőkekamat és járadékadó vagy kereseti adó fejében — az általános jövedelmi pótdó hozzászámítása nélkül — egy egy adónemből akár egyedül, akár föld-, ház- és bányaadónál a vele közös háztartásban élő feleség és kiskorú törvényes (törvényesített) gyermek ugyanilyen adójának hozzászámításával, a választói névjegyzék elkészítésének, illetőleg kiigazításának évét közvetlenül megelőző naptári évben, akár ugyanegy, akár több községben legalább évi 20 korona egyenes állami adóval volt megróva, ideértve az ideiglenes adómentességet élvező föld- és házbirtok után kivetett adót is; vagy

5. aki gazdaságban, ipari, kereskedelmi vagy más vállalatban vagy háztartásban, mint munkaadó legalább öt év óta legalább egy, tizenhat éven felüli férfiszemélyt (akár ugyanazt, akár más-mást) fizetés (bér) mellett alkalmaz; vagy

6. aki gazdaságban, ipari, kereskedelmi vagy más vállalatban, háztartásban legalább öt év óta ugyanazon munkaadónál fizetés (bér) mellett van állandóan alkalmazva;

7. aki a 6. pontban említett minőségben legalább három év óta ugyanazon munkaadónál fizetés (bér) mellett van alkalmazva és a választói névjegyzékbe az e három évet megelőző naptári évben a 6. pont alapján már kettős szavazattal volt felvéve; végül

8. egyszersmindenkorra kettős szavazata van annak, aki a 6. pontban említett minőségben ugyanazon munkaadónál fizetés (bér) mellett legalább nyolc éven át van alkalmazva.

Az 5—8. pontokban említett alkalmazottnak nem tekinthető az, aki a munkaadónak fel- vagy lemenő ágbeli vérokonos.

Az 5—8. pontokban említett állandó alkalmazás időtartamába be kell számítani azt az időt is, melyen át az alkalmazott a munkaadó örökösétől, vagy a gazdaságban vagy az ipari, kereskedelmi vagy más vállalatban jogelődjénél volt alkalmazva.

Ha az állandó alkalmazott, a betegség miatt vált meg a szolgálatról és a betegség megszűntével hat hónapon belül ugyanazon munkaadóhoz visszatér: újabb alkalmazása idejét a közvetlen megelőzőhöz kell számítani.

A 6—8. pontokban megállapított kettős szavazati jog azt az alkalmazottat is megilleti, akinek alkalmazása az utolsó hat hónapon belül megszűnt, kivéve, ha a) a munkaadó az alkalmazottat a törvény értelmében azonnali elbocsátásra jogosító okból bocsátotta el, vagy b) az alkalmazott, anélkül, hogy a törvény értelmében az alkalmazás azonnali elhagyására jogosító ok forgott volna fenn, alkalmazását önként elhagyta.

Hármas szavazata van annak a közvetlen választónak:

1. akinek legalább középiskolai képesítése van, vagyis aki főgimnáziumnak, főreális iskolának vagy ezekkel tantertre nézve egyenrangú más polgári vagy katonai tanintézetnek (gazdasági, bányászati, művészeti, ipari, kereskedelmi, közlekedési, stb. szakiskolának, katonai vagy honvéd főreális iskolának vagy hadapródiskolának, haditengerészeti akadémiának) legmagasabb osztályát (évfolyamát) sikeresen elvégezte; vagy

2. aki olyan állásra van vagy volt törvényesen alkalmazva, vagy akinek olyan foglalkozása van vagy volt, amelyhez a törvény értelmében legalább az I. pont alatt említett tanintézetek valamelyikének elvégzése szükséges volt akkor, midőn az illető az állást betöltötte vagy a foglalkozást folytatta; vagy

3. aki föld-, ház-, bánya-, tőkekamat és járadékadó vagy kereseti adó fejében — az általános jövedelmi pótdó hozzászámítása nélkül — együttvéve akár egyedül, akár a vele közös háztartásban élő feleség és kiskorú törvényes (törvényesített) gyermekek föld-, ház- és bányaadójának hozzászámításával, a választói névjegyzék elkészítésének, illetőleg kiigazításának évét közvetlenül megelőző naptári évben akár ugyanegy, akár több községben legalább évi száz korona egyenes állami adóval volt megróva, ideértve az ideiglenes adómentességet élvező föld- és házbirtok után kivetett adót is.

Az ösválasztók:

Az analfabéták tízes csoportokban választanak egy megbízottat, aki a választói jogot gyakorolja. Utasítást a megbízottnak nem adhatnak.

A választhatóság.

Országgyűlési képviselővé választható, akinek a választás időpontjában választói joga van, irni és olvasni tud, a törvény azon rendelkezésének, hogy a törvényhozás nyelve a magyar, megfelelni képes és a választhatóságból nincs kizárva.

Az a körülmény, hogy valakinek állandó lakása nincs, vagy hogy valaki a választói névjegyzékbe nincs felvéve, az illetőnek választhatóságát nem zárja ki.

Nem választható:

aki a magyar állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szóló 1879. L. t. c. 15. és 44. §§. értelmében az országgyűlés tagja nem lehet.

Uj kizáró okok:

nem választható, aki nyereségvágyból elkövetett bűntett miatt jogerősen három évet meghaladó szabadságvesztés büntetésre vagy ennél súlyosabb büntetésre volt ítélve;

aki az előző pontban nem említett bűntett miatt, vagy nyereségvágyból elkövetett, vagy az állam ellen irányuló, vagy az 1878. V. t. c. 172. §-ának második bekezdésébe, vagy a kivándorlásról szóló (most még javaslat formájában a képviselőház előtt fekvő) törvénybe ütköző vétség miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre volt ítélve, a kiszabott büntetés kiállításától vagy elévülésétől számított tíz év alatt.

Összeférhetlen állások a következők is: a thatósági és r. t. városok rendőrkapitánya és — a fegyveres erőnek állandó, vagy ideiglenes tényleges szolgálatban álló hivatalnokai.

A választókerületek és a szavazókörök.

A választás választókerületenként történik.

Minden választókerület egy képviselőt választ.

A választókerületek és székhelyük megállapításáról külön törvény rendelkezik.

A választókerületek szavazókörökre osztatnak.

A szavazóköröket úgy kell megállapítani, hogy minden r. t. város és lehetőleg minden nagyközség és körjegyzőség külön szavazókört alkosson és hogy egy-egy szavazókörben a képviselőválasztók száma az 1.000-et lehetőleg meg ne haladja.

A népesebb r. t. városok és nagyközségek, valamint a nagyobb számú és egymástól távol fekvő kisközségekből álló körjegyzőségek több szavazókörre is oszthatók.

Kisebb népességű szomszédos nagyközségek, körjegyzőségek egy szavazókörre is egyesíthetők.

A szavazóköröket a törvényhatósági bizottság, oly r. t. városokban pedig, melyek külön választókerületet alkotnak, a képviselőtestület állapítja illetőleg változtathatja meg, s határozatát jóváhagyás végett a belügyminiszterhez terjeszti fel.

A belügyminiszter a törvény végrehajtása alkalmával jogerősen megállapított szavazókörök jegyzékét az e törvény kihirdetésétől számított három hónap múlva a képviselőháznak bemutatni, a jegyzék megváltoztatását pedig azonnal bejelenteni köteles.

A központi választmány. Névjegyzékek.

A központi választmányának a választások előkészítése körül biztosított eddigi fontos szerepét a javaslat is fenntartja és a megváltozott viszonyokhoz alkalmazott módosításokkal és újabb rendelkezésekkel egészíti ki.

A központi választmányának a névjegyzékekre vonatkozó észrevételek és felszólalások felett hozott, általában a választói jogosultságot érintő határozataira nézve a közigazgatási bíróságot jelöli meg felelősségteljes fórumként a kir. Curia helyett, mely az

1874. XXXIII. t. c. 26. és 50. §-a értelmében ilyen kérdésekben bíraskodik.

A névjegyzékek összeállításának ügyét a javaslat a választói jog új rendszerének megfelelően szabályozza.

Nyilvános szavazás.

A javaslat a nyilvános szavazást tartja fenn. Ezt a belügyminiszter azzal okolja meg, hogy nem volna helyes ilyen a választási rendszer alapját megváltoztató reformmal egyidejűleg az eljárás összes kérdéseit is megbolygatni. De több és nyomatékosabb érv is szól ellene, mint mellette. A megvesztegetés és a végrehajtó hatalom esetleges pressziója amúgy is kevésbé érvényesülhet. A titkosság nem zárja ki a visszaélések lehetőségét, az izgatók terrorizmusát pedig megkönnyíti. A titkosság gyakorlati eredménye, hogy egyesek hiúllenné lehetnek igéretükhöz. Gyakorlatilag a titkos szavazás a védelemreszorulókkal szemben csak a becsületnek szabadságát védi meg. Gyengíti azt az erkölcsi elvet, hogy mindenki bírjon a vélemény szabad nyilvánításának bátorságával. A választási visszaélések büntetése a nyilvános szavazás mellett könnyebben érhető el.

A titkos szavazás a lelkiismeretre gyakorolt terrorizmust sohasem bírja kiküszöbölni. A komoly, tisztességes eljárást a nyilvánosság biztosítja. Nyilvánosan inkább igaz meggyőződése szerint vall színt a legtöbb ember, míg titokban minden szeszélynek, pillanatnyi ötletnek is engednek akárhányan. A legmegbízhatóbb szavazó is gyanuba keveredhetik, ha más megszegi szavát.

A titkosság kizárja annak a megállapítását, hogy az esetleges visszaélések miatt érvénytelen szavazatuk kire adattak.

A titkosság a választói jog természetével ellenkezik, mert a választói jog eminens közjog, melyet nem egyéni, hanem közérdekből kell gyakorolni. A közérdek pedig felelősséget kíván; azt a nyilvános ellenőrzés alól elvonni nem lehet. A magyar közélet minden mozzanata nyilvános.

A választások.

A választási eljárásnál az ujtások a következők:

A választások megkezdésére kitűzött tíz napos határidő utolsó napja és az országgyűlés megnyitása között legalább husz napi időköznek kell lenni.

A központi választmány alakítja meg a választási és a szavazatszedő küldöttségeket. E küldöttségek elnökeinek magyarul kell tudniok.

A választás napjának kitűzésétől kezdve nyilvános választási pártgyűlés, pártünnepély, vagy körmenet tartását Budapest székesővárosban az államrendőrség főkapitányánál, törvényhatósági joggal felruházott és r. t. városokban a rendőrkapitányánál, járási székhelyen a főszolgabíróknál, másutt a községi előjáróságnál legalább 24 órával előbb be kell jelenteni. Bejelentés nélkül meg nem tartható. A rendőrhatalom a bejelentésről elismervényt ad. Nyilvános pártgyűlés tartása meg nem tiltható, ha azonban a közbiztonsági tekintet megkívánja, megindokolt határozatban kimondható, hogy a pártgyűlés csak akkor tartható meg, ha a bejelentők megfelelő más helyet és időpontot tűznek ki. Pártünnepély vagy körmenet megtartása megindokolt határozattal eltiltható, ha ezt közbiztonsági, vagy közegészségi szempont szükségessé teszi. A határozat ellen fokozatos felelősséget van helye. A jelölés a választás előtt öt nappal történik.

A képviselőjelölt ajánlását legalább száz választónak kell aláírnia s legalább két, legfeljebb tíz választónak kell átnyújtania. Egyidejűleg be kell mutatni az ajánlott jelöltnek oly hitelesített nyilatkozatát, melyben kijelenti, hogy a jelölést elfogadja.

A szavazás, mint fentebb is említettet, nyilvános, élőszóval történik.

A szavazásra d. n. 6 óráig, ha pedig

a szavazás kezdete nem reggel 8 órára volt kitűzve, a megkezdésre kitűzött időponttól számított 10 órán belül kell jelentkezni. Ennek az időköznek leteltével a szavazatszedő küldöttség elnöke kihirdeti, hogy a jelentkezés törvényes zárórája letelt és felhívja a szavazásra várakozó választókat, hogy az általa kijelölt helyre vonuljanak, s egyuttal intézkedik, hogy az ekként felhívott választók a többiektől elkülönítessenek.

A törvényes záróra után a szavazásra csak az elkülönített választók jelentkezhetnek. A jelentkezésnek egyfolytában, megszakítás nélkül kell történnie.

Megválasztott képviselő az, aki a beadott szavazatok általános (abszolút) többségét nyerte el.

Pótválasztásra és szabályok egyenlősége esetére az eddigi szavazatok maradnak érvényben.

A kihágások sorába a javaslat választási hirdetmények és felhívások körül elkövethető kihágásokat is felvette.

Junktim a kerületi beosztással.

A választókerületek és székhelyük megállapításáról külön törvény rendelkezik, mely az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvénnyel egyidejűleg lesz kihirdetendő. E két törvény közt fennálló szerves kapcsolat a junktimot természetessé teszi; egyik a másik nélkül nem lesz megalkotható és életbeéltethető. A választókerületi beosztásra vonatkozó javaslatot a jelen törvényjavaslatnak országgyűlési tárgyalása során fogja a belügyminiszter bemutatni.

A parlamenti reformmal kapcsolatosan megalkotandó lesz továbbá két új törvény: egyik a polgárok választói joga ellen elkövetett büntetendő cselekményről, a másik a képviselőválasztások érvényessége feletti bíraskodásról.

Ugyancsak a parlamenti reform természetes következményeképp revisio és újabb szabályozás alá kell vonni az önkormányzati választói jogot is.

HIREK.

— Áthelyezés. A lipótszentmiklósi határszéli rendőrkapitányság poprádi kirendeltségének vezetője, Ádám Gyula dr. címzetes határszéli rendőrkapitány Munkácsra helyeztetett át s az ottani határszéli rendőrkapitányság vezetésével bízott meg. Helyébe Lám Dezső határszéli rendőrfogalmazó kúldetett ki.

— A keramitgyári halálos szerencsétlenség. A kassai keramitgyárban hétfőn délelőtt történt halálos szerencsétlenségről a rendőrség — miután az esetet a lapok már úgy is közölték — csak ma szerdán adott ki jelentést. A rendőrség mindenben megerősíti értesülésünket. Tradnicsek Péter nére két méter magasságban, mintegy 40 métermáza agyag dült, akit azonnal megölt. Koponyáját teljesen összezsuzta, mellét és bordáit összeroncsoolta. A rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget Spisák Pál napszámos okozta, aki szintén megsebesült. Spisák az agyagfalat 10 cm.-nyire aláasta. A meghalt asszony 3 árvát hagyott hátra.

— A Ksod. új mozdonyai. A Ksod. fővonalon az elmúlt héten helyeztek üzembe a Ksod. újonnan beszerzett személyszállító mozdonyait, melyekhez hasonló nagyságu teljesítési képességű mozdonyok eddig csak a párizs-brüsszeli express vonattal járnak. Ezen mozdonyok 1000 indikált lóerő munkát képesek végezni, vagyis egy 350 tonnás terhelésű vonatot óránként 90 km. sebességgel tovaszállítani. A Ksod. 10 mozdonyt járat Igló—Oderberg között valamennyi személyszállító vonattal s ezen mozdonyok használhatása végett Igló—Oderberg között valamennyi hidat ki kellett cserélni, ugyszintén az egész vágányzatot is. Egy-

gay mozdony 110.000 koronába kerül. Valmennyi Máv. gépgyárában készült s a magyar gépépítő technika remekei.

— **Leleplezett orvvadász.** Breza János többször büntetett orvvadász a kavcsáni erdőben 2 ózet lőtt, melyet Lukacsik István kormárossal Kassára küldött értékesítés végett. Mészáros János városi erdőőr azonban a zsákmányt felfedezte s jelentést tett róla a rendőrségen, mely az őzket elkobozta s az orvvadász és büntőre ellen a bünvádi eljárást megindította.

— **Baleset.** Herczig huszárszázados kocsija tegnap este a Bethlen-köruton majd kifordult. A kocsit egy földhalmon nagyot zökkent, a kocsis a bakról leesett s a kocsis is megsérült. A mulasztás Schwartz és Fried csatorna vállalkozókat terheli, akik a földhalomra figyelmeztető lámpát nem tettek. A rendőrség megindította ellenük a kihágási eljárást.

— **Tűz.** Fried és társa, molnár-utcai kávépörkölőjében tűz ütött ki. Ugyanis a kávépörkölőgép tulfutése következtében a kávémennység meggyulladt. A tüzet, mire a tűzoltók megérkeztek, már lokalizálták.

— **Tolvaj suhanc.** A pályaudvari rendőrség ma Eisenbach Náthán 14 éves bártfai fiút, a kassai állomás III. osztályu várótermében tetten érte, amint egy korompai asszony pénzét el akarta lopni.

— **Városatyá-választás.** Mint értesülünk Deutsch Jenő, a neki felajánlott V. kerületi jelöltséget elfogadta. A végrehajtó bizottság ma körlevelet intézett a választó polgársághoz, melyben a jelölt támogatását kéri. Deutsch köré a kerület intelligenciája, a kereskedők és iparosok sorakoznak.

Nyilatkozat.

Számtalan baj ellen SÓSBORSZESZT ajánlanak. Tagadhatatlan, hogy JÓ, ERŐS SÓSBORSZESZ KÉSZÍTMÉNY a leghatásosabb háziszer.

Mennyivel jobb a hatásosabb tehát oly SÓSBORSZESZ-KÉSZÍTMÉNY mint a székelyhavasi

INDASZESZ

melyet nem csak a készítő, de mindenki ajánl, aki próbálta.

Bizonyosság erre:

KOSSUTH FERENC LEVELE:

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész urnak. Sepsiszentgyörgy.

„Csuzos bántalmaknál az „INDASZESZ” bedörzsölése jó hatásnak mutatkozik. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni.”

KOSSUTH FERENC.

A törvényesen védett „INDASZESZ” GYÓGYFŰ SÓSBORSZESZ nem közönséges szeszkoverék, hanem

SZÉKELYHAVASI GYÓGYFŰVEKBŐL KÉSZÜLT SZESZ

s mint ilyen nemcsak a legjobb, leghatásosabb, de LEGERŐSEBB SÓSBORSZESZ-KÉSZÍTMÉNY.

„INDASZESZ” edzi az idegeket, erősíti az izmokat, üdit, frissít, erősíti!

Az „INDASZESZ” ára 2 és 1 korona (próbaüveg 80 fillér) és kapható Kassán a főelárusítónál

PALLAGHY BÉLA
drogeriájában és minden gyógyszerertárban.

— **Veszedelemes gyümölcs.** Ma reggel, a piacvizsgálat alkalmával dr. Mosolyi Géza tiszti orvos nagyobb mennyiségű rothadt almát foglaltatott le Tuscherer Hermann és Spitz Mór kassai gyümölcskereskedőktől, akik a romlott gyümölcsöt drága pénzben árusították. A rendőrség a gyümölcsöt megsemmisítette, az árusok ellen pedig a kihágási eljárást megindította.

Vérszegénység

ellensúlyozásául tessék SCOTT-féle Emulsiót használni, amely a vért gazdagítja és a test húsát szilárdítja és egészségessé teszi.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyjét — a hármasit — kérjük figyelembe venni.

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meglep és kielégít.

Próbálják meg

és meg fognak erről győződni, mint ahogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban

Színház.

— **Komjáthy né első fellépése.** Az idei szezónban pénteken este lép fel először Komjáthy né Závodszy Teréz. A kitűnő művésznőt betegségge fosztotta meg a kassai színpadtól. Felépülése általános örömet kelt a közönség között, mely nagy érdeklődéssel várja Henry Bernstein *A kerülő út* című darabját, amikor is Komjáthy né, előkelő művészetét üdvözölheti a színpadon.

— **Uj operett premier.** Szombaton kerül színre először Ziehrer nagyhatásu operettje *Fuzsitus kisasszony*. A címszerepet Mezey Margit játsza. A társulat nagy gondnal készül a szombati premierre.

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőház ülése

(Andrássy benyújtja a választói reformot. — A nemzetiségek és demokraták handabandája. — 31-es bizottság kiküldése.)

Budapest, nov. 11.

A képviselőház ma történeti nevezetességű ülést tartott. Ma nyújtotta be a választói jog reformjáról szóló törvényjavaslatot Andrássy Gyula gróf belügyminiszter. A Ház nagy lelkesedéssel fogadta Andrássy beszédét, csak a nemzetiségek, demokraták és a balpárt koalíciója igyekezett botránycsinálással Andrássy Gyulát terrorizálni. A Ház többsége azonban lehurrogta a hazafiatlan bandát. Andrássy törvényjavaslatát a Napló vezető helyen részletesen közli. Itt adjuk a Ház ülésének lefolyását:

Justh Gyula elnök pontban 10 órakor nyitotta meg az első ülést, mely iránt óriási volt az érdeklődés. Az elnöki előterjesztések után Justh jelentette, hogy a belügyminiszter kíván szólni.

— *Hol a becsületes?* — hangzik erre a nemzetiségi padok felől. Óriási lármát tört ki erre.

— **Pimasz! Gazember! Ki volt az?** — kiáltják a függetlenségek.

— **Elnök:** Ugy hallottam, hogy valaki nyilvánvalóan provokatív szándékkal megjegyzést tett a belügyminiszterre. Reméli, hogy az illető fel fog állani.

Erre a felszólításra *Ivánka* Milán tót nemzetiségi képviselő remegve, halotthalványan jelentkezik, mire az elnök *rendreutasítja*.

Andrássy Gyula gróf ezután leteszi a Ház asztalára a választói jog reformjára vonatkozó javaslatot. Nem akarom a részleteket előadni — így szól — hanem csak főbb vonásokban ismertetem a tervezetet.

A nemzetiségek közbeszólnak.

— **Andrássy:** Nem kérdeztem az urakat, lesz még alkalom, hogy véleményüket elmondják. *Aki nálunk nem a nemzeti érdekeket tartja szem előtt, az nem becsületes politikus.*

A nemzetiségek és demokraták nagy zajban közbekiáltanak: *Megszegte a becsületszavát!*

Óriási zaj tört ki erre. **Andrássy** válaszol valamit, de szavai a nagy zajban elvesznek. A nemzetiségek követelik a belügyminiszter rendreutasítását, mire az elnök felszólítására **Andrássy** kijelenti, hogy csak annyit mondott, hogy aki róla azt állítja, hogy a *becsületszavát megszegte, az hazudik.*

Pető Sándor ismételtelen közbeszól, mire az elnök figyelmezteti, hogy a mentelmi bizottsághoz fogja utasítani.

Andrássy ezután folytatja beszédét. Nincs jogunk könnyelműen elvesztegetni azt, amit az őseink szereztek.

Molnár Jenő: Őseink a jogegyenlőséget szereztek!

Andrássy ismerteti a javaslat főbb eleveit. **Ivánka** Milán folytonosan zajong, mire az elnök rendreutasítja.

Andrássy: Ne akarják a kormányra ráfogni azt, hogy nem teljesíti ígéretét. *A kormány sohasem tett ígéretet az egyenlő és titkos választói jogról.* Csodálatos, hogy egyesek azt hiszik, hogy a kormány magáévá tette volna azok javaslatát, aiktől *nemzeti érzés tekintetében óriási különbségek választják el a kormányt.*

Mezőfi Vilmos közbeszól. **Pető Sándor** ismételtelen közbeszól, mire őt az elnök a Ház határozatával a mentelmi bizottság elé utasítja.

Andrássy: A kormány csak a választói jognak oly mértékű kiterjesztésére tett ígéretet, mint amilyenek előzőleg tervezve volt, de *sem a titkosságra, még kevésbé pedig az egyenlőségre nem vállalt kötelezettséget.*

A folytonos közbeszólásokra **Andrássy** kijelenti, hogy semmi körülmények között sem hajlandó belemenni abba a vakmerő játékba, hogy *olyan rétegek kezébe kerüljön a hatalom, amelyekben semmi garancia sincsen.*

Nagy *tapsvihár* fogadta a miniszternek ezt a kijelentését, aki végül még arra kérte a Házat, hogy a javaslat előkészítésére egy 31 tagból álló külön bizottság küldessék ki.

Andrássy beszédét zajosan megjelenezték. A beszéd végeztével a szociáldemokraták fehér röpiveket dobáltak le a kanzatról, amelyben a titkos választói jogot követelik. Ezután az elnök öt perc *szünetet* rendelt el.

Szünet után **Wekerle** Sándor miniszterelnök betérjesztette a *Bosznia és Hercegovina* annexiójáról szóló törvényjavaslatot, melyet a Ház egyhangulag tudomásul vesz.

Hadik gróf — v. b. t. t.

Budapest, nov. 11.

A király **Hadik** János gróf belügyi államtitkárt, a legközelebb valóságos belső titkos tanácsossá fogja kinevezni.

1908. november hó 11-én (páratlan)

Bánk bán.

Tragédia 4 szakaszban. Irta: Katona József.

SZEMÉLYEK:

I. Endre magyarok királya — — Szomor Miklós
Gertrudis, — — — — Fáy Flóra
Ottó, Berthold merániai hercegnek fia, Gertrudis testvére — — Bárony A.
Bánk Bán, Magyarország nagyura Komjáthy János
Melinda, felesége — — — — Éty Emilia
Miklál bán) Melinda bátyjai — — Serfőzy Ilona
Simon bán) — — — — Matolcsi Béla
Petur bán, bihari főispán — — — — Bartha István
Bendeleiben Izidóra, thuringiai leány Sz. Rosos G.
Biberach, egy német lovag — — — — Dr. Rác Ede
Tiborcz, paraszt — — — — Faragó Odón

Klobusitzky-utcán

a Forgách-féle kastély, parkkal, sarokház és építkezési telkek előnyös fel:: tételek mellett eladó. ::
Bővebbet Dr. SZAUBERER és Dr. HERCZ ügyvédek irodájában Fő-u. 29.

Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási R.-T.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Spalató, Gravosa (Ragusa), Curzola, Castelnovo és Cattaróig. — Az utazás tartama Gravosáig csak 22 1/2, Cattaróig csak 26 óra.

Fiume-Velence: hetenként 6 gyors-hajó összeköttetés

Fiume-Ancona: hetenként 3 gyors-hajó oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomáshoz és onnan közlekednek, ugyancsak Velencében és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak és pedig Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak berendezve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi Menetjegyiroda, Budapest, (V. k., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókjai.

Látható írásu

ADLER írógép

A magas magy. kir. vallás- és közoktatási Minisztérium 4965. eln. szám alatt az állami tanintézeteknek ajánlva.

1906. Milánói nemzetközi kiállítás legmagasabb kitüntetés Grand Prix!

A látható írásu ADLER írógép elismerve az írógépek remeke! Azon előnyök, melyek más írógépeken egyenként észlelhetők, itt egyesítve vannak!

Látható írás!

Legnagyobb átütési írógép!

Tiszta acélszerkezet!

Eddig nem ért gyorsaságot Rendkívül egyszerű kezelés!

Tiszta acélszerkezeténél fogva a legtartósabb írógép!

Magyarországi vezérképviselő

John Rezső

Budapest, VI. Teréz-körút 22.
Prospektus, írásminta ingyen és bérmentve.

Hirdetések felvétetnek a kiadó:
: hivatalban. :

Murányi József kiadó.

BRADOVKA

= tisztít a leggyorsabban. =

BRADOVKA

= fest a legszebben. =

Gyár és felvételi üzlet:
KASSA, Kossuth Lajos-utca 24.

BRADOVKA GYULA

kelmefestő és vegytisztító gyára

KASSA, Kossuth Lajos-utca 24.

Telefonszám 382.

Alapítási év 1812.

ELSŐ KASSAI KERESKEDELMI HITELTUDÓSÍTÓ IRODA

GEIGER HENRIK Kassa, Deák Ferenc-utca 11 sz.

Beszerez mindennemű információt kereskedelmi, magán és házassági ügyekben az összes világrészekből.
Megbízások a leggyorsabban és legnagyobb diszkrétívával intézettek el.

BALLA MIHALY

mechanikus és villamos szerelő

Telefonszám: 372. Kassa, fő-utca 51. sz. Telefonszám: 372.

1896. év óta villamos műszaki műhelyemet és raktáramat sikerült oly versenyképessé tenni, hogy bármely gyárral a házi távirda, távbeszélő, villámhárító és villanyvilágítási szerelésben a versenyt felveszem.

Allandó nagy raktár villanyvilágítási csillárok, távbeszélők, villamos csengők és orvosi villanyozó gépekben. Vidéki megrendeléseket azonnal és leggyorsabban készítik. Minden munkáért 2 évi jótállást vállalok. Terveket és költségvetést díjmentesen készítek.

o o o LELKIISMERETES MUNKA. o o o

STEINER ADOLF ÉS TSA

csatorna és vízvezeték berendező KASSA, Rákóczi-körút 6. sz.

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismeretes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki.

:: Abauj-Torna vármegye székházának csatorna és vízvezeték berendezője. ::

o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

Hirdetések felvétetnek a kiadóban

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.